

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กล่าวไว้ว่า "... การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจ และรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ..." (ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2520)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบจัดการศึกษาของชาติในระดับมัธยมศึกษา เพื่อสนองแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าว จึงได้จัดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ขึ้น และนับถึงบัดนี้หลักสูตรทั้งสองฉบับได้ใช้มาเป็นเวลาถึง 10 ปีแล้ว และในเวลาที่ผ่านมาสังคมของชาติบ้านเมืองเราได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมายและรวดเร็ว และยิ่งชี้ให้เห็นชัดเจนว่าในอนาคตอันใกล้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปมากยิ่งขึ้น งานภาคเกษตรจะคงตัว ที่ดินและแรงงานจะลดลง พื้นที่ดินไม่อาจขยายโดยการโค่นไม้ทำลายป่าเพื่อใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้อีกต่อไป พื้นที่ทำการเกษตรจะถูกรุกล้ำ สร้างเป็นที่อยู่อาศัยและโรงงานอุตสาหกรรม คนหนุ่มสาวในชนบทซึ่งเป็นแรงงานที่สำคัญในภาคเกษตรกรรมจะอพยพเข้าสู่เมืองเพื่อหางานใหม่ทำ เป็นเหตุให้แรงงานทางการทำเกษตรกรรมลดลง ถ้าจะคงไว้หรือเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรจำเป็นต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานภาคอุตสาหกรรมจะขยายตัวจากอุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตรเป็นพื้นฐานไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้พลังงาน และอุตสาหกรรมหนักต่อเนื่องกันไป การติดต่อกับต่างประเทศในด้านการเมือง การค้า และการท่องเที่ยว จะขยายตัว

มากขึ้น คนไทยจำเป็นต้องใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น สังคมชนบทจะปรับเปลี่ยนเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท แล้วจึงเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองและสังคมนคร เป็นลูกโซ่กันไปที่มีความสลับซับซ้อน งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนตามแทบไม่ทัน การดำรงชีวิตมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น และเต็มไปด้วยการแข่งขัน คนจำเป็นต้องพัฒนา และคนที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคมของตนเอง ครอบครัว และบ้านเมืองได้จะต้องเป็นคนที่มีความรู้พื้นฐานดี รู้จักคิด รู้จักปรับตัว รู้จักแก้ปัญหา มีทักษะในการทำงาน รู้จักพัฒนา มีค่านิยมที่ดี และได้รับการพัฒนาให้มีขีดความสามารถสูงสุดในความถนัดตามศักยภาพที่มีอยู่ (พะนอม แก้วกำเนิด, 2533)

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา จะต้องมีส่วนช่วยและเอื้ออำนวยให้บังเกิดผลดังกล่าว ซึ่งหลักสูตรมัธยมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้มีคุณภาพความดีอยู่หลายประการ แต่มีลักษณะที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนให้นักเรียนได้เรียนวิชาการต่าง ๆ มากมาย บรรลุเนื้อหาไว้มากเกินไป เป็นการยึดยึดความรู้อันแก่แก่ผู้เรียน เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ เหล่านั้นส่วนมากล้วนเป็นหลักการทฤษฎีโดยทั่วไปเพื่อจะให้นักเรียนทั่วทั้งประเทศได้เรียนรู้เหมือนกันหมดในระดับเดียวกัน จึงเป็นเหตุให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นทฤษฎีเป็นสำคัญ การเรียนของนักเรียนโดยส่วนรวมจึงมีส่วนเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับชีวิต สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละท้องถิ่นน้อยมาก อีกทั้งไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักพัฒนา มีทักษะในการทำงาน และมีค่านิยมที่ดีงาม ผลการเรียนรู้ของนักเรียนก็คือ นักเรียนท่องจำความรู้ เนื้อหาสาระมากมายและลึ้มไป หรือกลายเป็นเนื้อหาสาระที่ล้าสมัยไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถในการพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สลับซับซ้อน อีกทั้งไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความสามารถ ความถนัดของแต่ละบุคคลถึงขีดความสามารถสูงสุดตามศักยภาพที่มีอยู่ การศึกษาที่ผ่านมาจึงไม่มีความเด่นชัดในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพที่สามารถพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ของตนเอง ชาดิบ้านเมือง และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ตามแผนพัฒนาประเทศของรัฐ (พะนอม แก้วกำเนิด, 2533)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรมวิชาการได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ขึ้น กรมวิชาการจึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของหลักสูตรฉบับปรับปรุงไว้ 2 ประการคือ

1. พัฒนาคอนให้มีความรู้ ให้สามารถกระทำ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจ และสังคมของตนเอง และครอบครัว ชุมชน ชาติ บ้านเมือง
2. พัฒนาคอนให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน ชาติ บ้านเมือง ตามนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

จากจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาทั้งสอง กรมวิชาการจึงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรโดยยึดโครงสร้างเดิมเป็นหลัก เปลี่ยนเพียงสาระบางสิ่งบางอย่างเท่านั้น ส่วนที่สำคัญเห็นจะได้แก่ การปรับหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนในสภาพจริงตามสภาพ เศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาจึงจัดให้ลดวิชาบังคับแก่น ซึ่งทุกคนต้องเรียนเหมือนกันในหลักสูตรฉบับปัจจุบันลง คือ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องเรียนเหมือนกัน 26 คาบต่อสัปดาห์ เปลี่ยนเป็นเรียนเหมือนกัน 14 คาบ บังคับเพียง 5 คาบ และเลือกเสรี 10 คาบ ในชั้น ม.1, ม.2 และเรียนเหมือนกัน 11 คาบ เลือก 5 คาบ เลือกเสรี 13 คาบ ในชั้น ม.3 ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปัจจุบันกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียนรู้ เป็นวิชาบังคับสามัญซึ่งทุกคนเรียนเหมือนกัน 24 หน่วยการเรียนรู้ วิชาบังคับพื้นฐานวิชาอาชีพ 12 หน่วยการเรียนรู้ และวิชาเลือกตามแผนการเรียนไม่น้อยกว่า 48 หน่วยการเรียนรู้ เป็นเรียนวิชาบังคับแก่น 15 หน่วยการเรียนรู้ บังคับเลือก 15 หน่วยการเรียนรู้ และวิชาเลือกเสรี 45 หน่วยการเรียนรู้ โดยไม่กำหนดแผนการเรียน

จะเห็นว่า รายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรฉบับปรับปรุง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนต้องเรียนถึง 33 หน่วยการเรียนรู้ และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนต้องเรียนถึง 45 หน่วยการเรียนรู้ จึงจะถือได้ว่าสามารถจบหลักสูตรได้

การที่กรมวิชาการได้จัดรายวิชาเลือกเสรีให้นักเรียนได้เลือกเรียนมากกว่าหลักสูตรฉบับปัจจุบันก็เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

ตนเองมากขึ้น กับทั้งส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์สามารถจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องและสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองและส่งเสริมความถนัด ความสามารถ จนถึงระดับสูงสุดตามศักยภาพที่นักเรียนแต่ละคนมีอยู่ โดยการส่งเสริมให้โรงเรียน และท้องถิ่น (กลุ่มโรงเรียน จังหวัด กองการศึกษา กรมต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) สามารถสร้างหลักสูตร ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรได้ด้วยตนเอง นับว่าวิชาเลือก เสรีในหลักสูตรฉบับปรับปรุงมีความเหมาะสมและความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาบุคคลของประเทศชาติ

หลักสูตรฉบับปรับปรุงได้เริ่มใช้ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 158 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2533 เป็นการนำร่องก่อน หลังจากนั้นกรมวิชาการจะได้ปรับปรุงส่วนที่บกพร่องและไม่เหมาะสมต่าง ๆ ก่อนที่จะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุงนี้ไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2534 หรือในโอกาสต่อ ๆ ไป

จากสภาพการณดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดวิชาเลือกเสรีในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 น่าสนใจมาก จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการดำเนินการจัดวิชาเลือกเสรีว่าเป็นอย่างไร และมีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งในเรื่องนี้ยังไม่ได้มีผู้ใดทำการศึกษาหรือวิจัยไว้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าจะที่จะศึกษาการจัดวิชาเลือกเสรีในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรขึ้น เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาวิชาเลือกเสรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดวิชาเลือกเสรี ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดวิชาเลือกเสรี ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดวิชาเลือกเสรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการจัดวิชาเลือกเสรี ประกอบด้วย
 - 1.1 การกำหนดนโยบายการจัดวิชาเลือกเสรี
 - 1.2 การวางแผนการจัดวิชาเลือกเสรี
 - 1.3 การจัดกลุ่มการเรียน
 - 1.4 การจัดครูเข้าสอน
 - 1.5 การจัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร
 - 1.6 การจัดเตรียมสื่อการสอน
 - 1.7 การจัดเตรียมสถานที่ที่ใช้สอน
 - 1.8 การจัดเตรียมบริการแนะแนว
 - 1.9 การจัดเตรียมการวัดผลประเมินผลการจัดวิชาเลือกเสรี
2. การดำเนินการจัดวิชาเลือกเสรี ประกอบด้วย
 - 2.1 จัดการเรียนการสอน
 - 2.2 ใช้สื่อการสอน
 - 2.3 ใช้สถานที่ที่ใช้สอน
 - 2.4 การวัดผลและประเมินผล
 - 2.5 จัดบริการแนะแนว
 - 2.6 การนิเทศและติดตามผล
3. การติดตามประเมินผลการจัดวิชาเลือกเสรี ประกอบด้วย
 - 3.1 การเตรียมการจัดวิชาเลือกเสรี
 - 3.2 การดำเนินการจัดวิชาเลือกเสรี

4. ปัญหาการจัดวิชาเลือกเสรี ประกอบด้วย
 - 4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการจัดวิชาเลือกเสรี
 - 4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดวิชาเลือกเสรี
 - 4.3 ปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการจัดวิชาเลือกเสรี

คำถามที่ต้องการคำตอบ

สภาพในการจัดวิชาเลือกเสรี ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา ในการปฏิบัติ มีวิธีการดำเนินการอย่างไร และมีปัญหาอะไร ในประเด็นต่อไปนี้

1. การเตรียมการจัดวิชาเลือกเสรี
2. การดำเนินการจัดวิชาเลือกเสรี
3. การติดตามประเมินผลการจัดวิชาเลือกเสรี

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การจัดวิชาเลือกเสรี หมายถึง การดำเนินงานจัดรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ที่กำหนดให้นักเรียนเลือกรายวิชาที่โรงเรียนกำหนดไว้ให้เหมาะสมกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และแผนความต้องการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพของนักเรียน ซึ่งนักเรียนต้องเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 33 หน่วยการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 45 หน่วยการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิชาเลือกเสรี หมายถึง รายวิชาที่กำหนดอยู่ในโครงสร้างวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจหรือความถนัด ตามความต้องการของแต่ละคน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะ เฉพาะด้านของผู้เรียน โดยอาจเลือกเรียนจากรายวิชาที่กรมวิชาการจัดทำ หรือรายวิชาที่ท้องถิ่นจัดทำ ประกอบด้วย 5 กลุ่มวิชาคือ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และ/หรือกลุ่มวิชาอาชีพ

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

ครูแนะแนว หมายถึง หัวหน้าฝ่ายแนะแนวผู้ทำหน้าที่จัดบริการแนะแนว ในโรงเรียน

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาเลือกเสรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูแนะแนว สามารถนำไปปรับปรุง และส่งเสริมการจัดวิชาเลือกเสรีในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นข้อมูลสำหรับศึกษานิเทศก์ กรมวิชาการ และนักการศึกษาสำหรับใช้ในการวางแผนปรับปรุง พัฒนา การจัดวิชาเลือกเสรีในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปให้เหมาะสมและมีคุณภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดวิชาเลือกเสรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขป ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาเลือกเสรีในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 158 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาเลือกเสรี และหัวหน้าฝ่ายแนะแนว โดยมีผู้บริหาร จำนวน 316 คน ครูผู้สอนวิชาเลือกเสรี จำนวน 790 คน หัวหน้าฝ่ายแนะแนว จำนวน 158 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 1,264 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) ซึ่งแยกออกเป็น 3 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ซึ่งมีข้อความ 3 ข้อดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล การจัดวิชาเลือกเสรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการเตรียมการ ดำเนินการ และการติดตามประเมินผล การจัดวิชาเลือกเสรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนวิชาเลือกเสรี ซึ่งมีข้อความ 3 ข้อ เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูแนะแนว ซึ่งมีข้อความ 3 ข้อ เช่นเดียวกับฉบับที่ 1

3. การสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้ได้ขอบเขตของการวิจัยที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของการวิจัย ผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรและคู่มือหลักสูตร มัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 เอกสารอื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดวิชาเลือกเสรีในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร เพื่อกำหนดกรอบเครื่องมือ

3.2 สร้างเครื่องมือฉบับร่างทั้ง 3 ฉบับ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตร และผู้ใช้หลักสูตรตรวจสอบความสมบูรณ์และความตรง (Validity) ของเครื่องมือ

3.3 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

4.2 ส่งแบบสอบถามไปสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอน และหัวหน้าฝ่ายแนะแนว โดยทางไปรษณีย์ พร้อมหนังสือนำออกความสำคัญของการตอบแบบสอบถาม จุดมุ่งหมายของการวิจัย ความสำคัญของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ พร้อมซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าซองเพื่อส่งคืนให้ผู้วิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดวิชาเลือกเสรี วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดวิชาเลือกเสรี วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

การเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นตอนของการเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำถามที่ต้องการคำตอบ คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดวิชาเลือกเสรี
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำ
บรรยาย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดวิชาเลือกเสรีตาม
หลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533 นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในตอน
สุดท้ายเป็นรายการอ้างอิง และภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย